

Metodický pokyn pro provádění integrované ochrany proti škůdcům

Připravil: **PASSERINVEST GROUP a.s.**

Pro: **Interní použití a externí partnery**

Aktualizace: **1.1.2022**

V případě nesouladu ustanovení tohoto plánu s platným právním předpisem, má vždy přednost ustanovení uvedené v dotčeném právním předpisu.

Veškeré postupy a pravidla uvedená v tomto dokumentu budou založeny na zásadách integrované ochrany proti škůdcům (dále jen „IPM“; Integrated Pest Management) tak, aby směřovaly k ochraně veřejného zdraví a zároveň byla minimalizována rizika ohrožení lidí, necílových druhů fauny a flory a životního prostředí. IPM je systém zahrnující zvážení využití všech dostupných metod eliminace škůdců s následnou integrací vhodných opatření, které odvrátí rozvoj jejich populace a udrží používání zásahů na ekonomicky výhodné a odůvodněné úrovni a omezují nebo minimalizují rizika vůči lidskému zdraví a životnímu prostředí.

Pro realizaci postupů a opatření je nutné dodržení všech legislativních předpisů. Provádění musí být bezpečné, účinné a provedená osobou odborně způsobilou k výkonu ochranné speciální deratizace, dezinfekce a dezinfekce (dále jen „DDD“). Cílem je zajištění omezení výskytu škůdců, minimalizace zdravotních rizik a ekonomických ztrát. K dosažení tohoto cíle je nutno dodržovat legislativu EU, zákonné předpisy a řídit se zásadami stanovenými Světovou zdravotnickou organizací (dále jen „WHO“; World Health Organization) s ohledem na cíle IPM.

Seznam potřebných dokumentů prokazujících Provádění speciální ochranné deratizace kontrolním orgánům:

- Kvalifikační předpoklady společnosti/Kvalifikační předpoklady odborně způsobilé osoby
- Platné osvědčení odborně způsobilé osoby
- Servisní protokoly – protokoly z jednotlivých návštěv
- Vyhodnocení účinnosti
- Plány rozmístění deratizačních staniček
- Popis integrovaného systému ochrany před škůdci – plán deratizace
- Souhrnné zprávy za sledované období

S používanými přípravky musí být nakládáno v souladu s jejich bezpečnostním listem a musí být používány pouze v souladu se štítkem (etiketou). Pokyny v etiketách a bezpečnostních listech DDD přípravků jsou závazné a musí být dodržovány v plném rozsahu. Při jejich používání musí být vždy zajištěna maximální bezpečnost a musí být zabráněno přístupu nežádoucích osob, dětí a necílových druhů zvířat, zároveň nesmí dojít k ohrožení životního prostředí a kontaminaci potravin. DDD přípravky mohou být použity jen v míře nezbytně nutné tak, aby účelu bylo dosaženo a životní podmínky nebyly ohroženy či poškozeny.

Průběh DDD zásahu, preventivní činnost

1. Kontrola/posouzení stanoviště

V případě podezření na výskyt škůdců nebo v případě provádění preventivního zásahu musí odborně způsobilá osoba bezpodmínečně provést prohlídku a důkladné posouzení stanoviště, které zahrnuje:

- Přezkoumání a hodnocení účinnosti předchozích prohlídek a zásahů. Jestli byla deratizace na stanovišti již prováděná, je nutné seznámit se s předchozí účinností, rizikovými faktory a s dalšími úkony předchozího zásahu.
- Zjištění přítomnosti a druhu škůdců.
- Posouzení rozsahu a rozšíření výskytu. Vyžadován je zápis do plánu stanoviště, s uvedením údajů o zjevných znacích zamoření a s posouzením rozsahu, které je určen pouze pro předběžné posouzení (např. zjevné a vysoké zamoření, nízký výskyt, atp.).
- Posouzení místních faktorů, které mohou napomáhat k dalšímu šíření výskytu. V rámci posouzení místních faktorů budou vyhodnocena rizika na stanovišti související s možnou přítomností škůdců (jedná se o hygienické nedostatky – např. odpad v neuzavřených nádobách, nízká frekvence svozu odpadu, neupravené okolí budov poskytující dostatek úkrytů, vysoká vegetace, zarostlá vegetace v okolí; stavební nedostatky – volné prostupy do budov (okapy, kanalizační síť, větrací otvory), stále otevřená nebo nepřiléhající vrata, okna, dveře, nedostatečné oplocení pozemku; příp. nedostatky skladového charakteru – zavlečení od dodavatele, dlouho uskladněné komodity, apod.).
- Stanovení opatření, která mají být přijata pro zmírnění rizik dalšího šíření kontaminace, zamoření nebo opakovaného zamoření. Bude zahrnovat soupis opatření po základním zjištění nejrizikovějších faktorů, které způsobují přítomnost škůdců na stanovišti.

2. Stanovení preventivních a nápravných opatření, Plán DDD

V případě potvrzení přítomnosti škůdců bude následovat konkrétní posouzení, jehož výsledkem bude plán zásahu. Posouzení rizik zásahu musí být provedeno na základě zhodnocení všech potenciálních vlivů, které mohou vést k poškození zdraví, majetku a životního prostředí zjištěného v rámci vlastního prostředí. Posouzení rizik bude zahrnovat následující zhodnocení:

- Ohrožení vyplývající z charakteru, struktury a povahy prostor na stanovišti
- Rizika používání nebezpečných látek pro lidské zdraví při výkonu deratizace
- Vybavení pro výkon deratizačních prací, OOPP a dodržování jejich používání
- Ekologické dopady, ochrana životního prostředí kontaminací půdy či vodních toků
- Rizika otrava necílových druhů živočichů při pozření deratizačního přípravku, pokud bude použit
- Nakládání s odpady, příp.s nebezpečnými odpady

Pro rizika musí být vytvořena pravidla zaručující dodržování bezpečnostních opatření.

DDD zásah musí být prováděn v souladu s níže uvedenými zákony. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 o dodávání biocidních přípravků na trh a jejich používání - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí (CLP) - Nařízení komise (EU) 2016/1179 kterým se pro účely přizpůsobení vědeckotechnickému pokroku mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí - Prováděcí nařízení komise EU 2017/1376 až 83 ze dne 25. července 2017, kterým se obnovuje schválení warfarinu, chlorofacinonu, kumatetralylu, difenakumu, bromadiolonu, brodifakumu, difethialonu, flokumafenu jako účinných látek pro použití v biocidních přípravcích typu 14 - Zákon č. 324/2016 Sb., O biocidních přípravcích a účinných látkách a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o biocidech) - Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon) 7 - Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů - Zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů - Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny - Vyhláška č. 395/1992 Sb., ministerstva životního prostředí České republiky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin - Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinářských a tabákových výrobcích a o změně některých souvisejících zákonů - Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů - Vyhláška č. 490/2000 Sb., o rozsahu znalostí a dalších podmínkách k získání odborné způsobilosti v některých oborech ochrany veřejného zdraví - ČSN EN 166 36 Služby poskytované v rámci ochrany proti škůdcům.

Plán deratizace může zahrnovat dva různé scénáře:

- a) V průběhu kontroly a posouzení stanoviště nebyla zjištěna přítomnost hlodavců, ale podmínky na stanovišti byly shledány jako příznivé pro výskyt škůdců. V tomto případě musí odborně způsobilá osoba zvážit nedostatky týkající se potřeby úprav struktury, či stavby, hygienické problematiky, navrhnout příslušná nápravná opatření.
- b) V průběhu kontroly a posouzení stanoviště byla zjištěna přítomnost škůdců. V tomto případě budou provedeny úkony z bodu a) a bude zvolená konkrétní metoda zásahu. Plán deratizace stanoví vhodnou metodu deratizace, určí harmonogram opatření a zhodnotí všechny relevantní faktory místního stanoviště. Při výběru deratizačních metod musí být dodrženy zásady IPM.

3. Vlastní deratizace

V případě nutnosti DDD zásahu bude zhodnocení zahrnovat racionální zdůvodnění využití:

- fyzikálních metod - např. využití pastí, lepících desek, přemístění zdroje škůdců, oprava otvorů v plášti objektu, doplnění fyzických bariér, apod.,
- biologických metod - např. nasazení přirozených mezidruhových predátorů škůdce,
- dalších nechemických metod - např. změna systému ukládání a odvozu odpadu, úprava metodického pokynu úklidovým společností, úprava plánu údržby zeleně apod.,
- případně jiných opatření podle potřeby.

Vždy musí být prve zváženy všechny jiné způsoby deratizace a teprve potom může být navrženo provedení opatření chemického. Případné použití chemických deratizačních přípravků bude vždy omezeno na nezbytné minimum a budou přijata vhodná ochranná opatření. Před použitím deratizačního přípravku si odborně způsobilá osoba musí přečíst informace uvedené v jeho etiketě a bezpečnostním listu a veškeré informace přiložené k přípravku nebo informace poskytnuté výrobcem či distributorem v ČR a řídit se jimi.

Všechny ošetřené prostory – v objektech, na volných plochách, u vstupů do parků atd. - je nutné označit výstražným štítkem. Na volném prostranství bude současně umístěno informativní oznámení o deratizaci ošetřované plochy. Výstražný štítek o provedené deratizaci upozorňuje na využití přípravku a varuje, aby dospělí zabránili dětem a domácím zvířatům kontaktům s přípravkem. Štítek musí obsahovat tyto informace: - Nepřemísťujte a neotvírejte - Obsahuje přípravek na hubení škůdců - Název přípravku nebo číslo povolení - Účinná látka (účinné látky) - V případě nehody volejte Toxikologické středisko, tel: 224 919 293 a 224 915 402 - Nebezpečný pro volně žijící zvířata. Na štítek je vhodné dále uvést kontakt na společnost provádějící deratizaci, číslo deratizační staničky, prostor (např. malou tabulku) pro vepsání data kontroly deratizační staničky a QR kód či EAN.

Požadavky na DDD nástrahy (deratizační staničky):

- Musí být odolné proti násilnému otevření, uzamykatelné, pevné, s možností fixace k pevnému podkladu. Typ musí odpovídat charakteru lokality (nesmí být umístovány do blízkosti vodních toků nebo do míst, kde hrozí záplavy) a odolávat klimatickým podmínkám.
- Musí být zajištěna skutečnost, že deratizační přípravek se nemůže dostat do vnějšího prostředí. Musí být minimalizováno možné roznášení přípravku do okolí a jakákoliv případná kontaminace okolního prostředí.
- Deratizační staničky musí být umístěny mimo dosah dětí, ptáků, domácích zvířat, hospodářských zvířat a jiných necílových zvířat.
- Deratizační staničky nesmí být umístěny v blízkosti potravin, nápojů a krmiv ani nástrojů nebo povrchů, které s nimi přicházejí do kontaktu.
- Mezi jednotlivými aplikacemi se deratizační staničky ani použité náčiní v zakrytých a chráněných místech s deratizačním přípravkem neomývají vodou.

- V případě poškození vodou nebo kontaminace nečistotami musí být nástrahy odebírány a vyměňovány.
- Během manipulace s přípravkem je zapotřebí používat ochranné rukavice odolné proti chemickým látkám (materiál rukavic určí držitel povolení v informacích o přípravku). V případě potřeby se používají jakékoli jiné osobní ochranné pracovní prostředky (například ochranné brýle nebo maska), které jsou při manipulaci s přípravkem nutné.
- Při aplikaci přípravku je zakázáno jíst, pít a kouřit. Po použití přípravku je třeba si umýt ruce a přímo zasaženou pokožku.

4. Formální záznam, zpráva o deratizaci a doporučení

Ve stanoveném intervalu musí být ze strany odborně způsobilé osoby vystaven formální záznam o provedeném zásahu. Požadované informace formálního záznamu:

- Identifikace společnosti/odborně způsobilé osoby
- Název a adresa místa zásahu, podpis odpovědné osoby
- Potvrzení, že sjednaná služba byla dokončena a hlášení o odchylkách. Záznam bude obsahovat datum, čas, typ poskytnuté služby, včetně záznamu o použitých metodách, přípravcích a oblasti použití. Dále bude uvedeno potvrzení účinnosti provedené deratizace (počet eliminovaných škůdců v případě hlodavců; eliminace identifikovaných znaků zamoření, apod.).
- Veškerá doporučení týkající se opatření, aby se zabránilo opakovanému výskytu.
- Lhůta pro opakovaný zásah, přichází-li v úvahu.
- Protokol může být doplněn fotografickou dokumentací.

